

Ekološki pokret „OZON“
Environmental movement “OZON“

Karađorđeva 29 | 81 400 Nikšić | MONTENEGRO

Nikšić, 21/02/2011

R.b. 20-11

Predmet/Subject: Vasova voda

Vlada Crne Gore

(n.r. Premijeru dr Igoru Lukšiću)

Poštovani g-dine Lukšić,

Ekološki pokret „OZON“ nakon ispoštovane procedure vezane za hijerarhiju nadležnosti (lokalna uprava, resorno Ministarstvo), te nedobijanja odgovora na upućene dopise g-dini Jovici Zečeviću, koordinatoru projekta Regionalne sanitarne deponije u Beranama, i pomoćniku ministra za komunalni razvoj g-dinu Siniši Stankoviću, obraćamo Vam se zbog problema nelegalnog odlaganja otpada na lokaciji Vasova voda, MZ Beranselo, opština Berane, odnosno ugrožavanja zdravlja ljudi i kršenja zakonskih prava građana, te neprocesuiranja prekršioaca više zakona iz oblasti životne sredine.

Ne sumjanjući u Vašu informisanost i kada je ova već više mjeseci aktuelna tema u pitanju i pozivajući se na javno iskazanu spremnost na dijalog sa civilnim društvom u cilju postizanja konzenzusa oko donošenja važnih odluka koje će uticati i na život budućih generacija, uz očuvanje javnog interesa, želimo kao odgovorni građani iskoristiti svoja zakonska prava proistekla iz Arhuske konvencije, koju je usvojila i Skupština Crne Gore, i na suštinski način doprinijeti da se trenutna situacija prevaziđe uz agrumentovano ukazivanje na postojeće propuste, prekršene procedure i ono najbitnije nudeći alternativu postojećem rješenju regionalne sanitarne deponije za 4 opština sa sjevera Crne Gore, uz bolje ekonomske i ekološke parametre i spremnost da stavimo svoje kapacitete u korist očuvanja javnog interesa.

S tim u vezi pokušaćemo u najkraćim crtama uz korišćenje preciznih formulacija da iznesemo nepobitne činjenice koje bi trebalo da budu dovoljno ubjedljive za Vas kao čelnog čovjeka Vlade da koristeći svoja ovlašćenja inicirate reviziju postojeće dokumentacije i otvorite mogućnost za novo, opet ponavljamo po nama, mnogo adekvatnije i dugoročnije rješenje i sa ekonomskih i sa ekološkog gledišta.

Pregled identifikovanih nepravilnosti i problema:

- 1) Lokacija Vasova voda nije mogla biti predložena kao najbolje rješenje jer ima najmanje jedan eliminatorni faktor, udaljenost od površinskih tokova (rijeka Lim) koji su javno potvrdili i glavni akteri studije o izboru lokacije – Predsjednik

T/f: +382 40 213 586 | M: +382 68 497 754 | E: info@ozon.org.me | www.ozon.org.me

Ekološki pokret „OZON“ Environmental movement “OZON“

Karađorđeva 29 | 81 400 Nikšić | MONTENEGRO

- opštine Berane Vuka Golubović (Saopštenje za javnost), ispred lokalne uprave i gđin Božidar Vučinić, predstavnik obrađivača firme Eko Montenegro, a što propisuje Član 5. Pravilnika o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija za otpad, stručnoj spremi, kvalifikacijama rukovodioca deponije i vrstama otpada i uslovima za prihvatanje otpada na deponiji („Sl. list CG“ br. 84/09), u kom piše: „Deponija se gradi na lokaciji koja je minimalno udaljena 500 m od stalnih rječnih tokova i jezera, osim vodotoka sa malim proticajima, koje se mogu na dijelu deponije zatvorenim profilima kanalisati ili izvesti skretanjem vodotoka“. U prilogu koji šaljemo uz ovaj dopis vidjećete da je udaljenost značajno manja - 356,4 m.
- 2) Lokacija Vasova voda nije predložena Strateškim master planom za upravljanje čvrstim otpadom, već je to bila lokacija Trpezi Turjak, od koje se kasnije opravdano odustalo.
  - 3) Lokaciju Vasova voda nije bila među lokacijama za vrednovanje i analizu koje su predložili stručnjaci Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore u sklopu „Predloga mogućih lokacija za izradu studije za izbor lokacije sanitarne deponije komunalnog otpada za opštine Berane, Rožaje, Andrijevicu i Plav“, na osnovu kojeg su krajem 2006. godine, CHF, FORS Montenegro, opštine Berane, Rožaje, Andrijevica i Plav kao finansijeri Studije o izboru lokacije raspisali tender i uradili Projektni zadatak. Stručnjaci Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore su predložili 4 lokacije: Buče, Rakov do, Bjelički potok i Dragosavu, dok su CHF i FORS Montenegro kao petu lokaciju za vrednovanje i analizu, uvrstili lokaciju Trpezi.
  - 4) Lokacija Vasova voda nije bila među 6 bodovanih, gdje se osim već 5 pomenutih našla Fabrika celuloze, naknadno uvršena na predlog 4 opštine Berane, Andrijevica, Plav i Rožaje.
  - 5) Lokacija Vasova voda je u periodu februar-mart 2007. godine uvrštena naknadno, nakon obavljenog bodovanja 6 predloženih, a Dopisom predsjednika opštine Berane br. 01-1543 od 06.03.2007. godine, konsultant je obaviješten da je postupak otkupa zemljišta za lokaciju Vasova voda u toku – što znači prije izvršenog bodovanja. Odluka Skupštine opštine Berane o utvrđivanju javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti broj 01-9416/1 donesena je 27.12.2007.godine. Važno je istaći da je Pri bodovanju je korišten nacrt pomenutog pravilnika, s obzirom na zastarelost u tom trenutku važećeg pravilnika o sanitarno tehničkim uslovima (Službeni list SRCG br. 20/1983)

Ekološki pokret „OZON“
Environmental movement “OZON“

Karađorđeva 29 | 81 400 Nikšić | MONTENEGRO

- 6) Prvorangirana lokacija Buče, parcela br. 818 ukupne površine 112.994 m², List nepokretnosti br. 148 KO Buče I ("Gradinsko polje") je eliminisana, iako u društvenom/državnom vlasništvu (AD "Poljoprivreda i šumarstvo" – Berane), zbog toga što je obrađivač Studije usmeno obaviješten da zemljište potpada pod Zakon o restituciji (nema broja akta, niti bilo kod drugog podatka). Ovo ne može biti validan razlog, ako se u obzir uzme važnost projekta za čiju je namjenu bodovana lokacija, jer se zastupa javni interes.
- 7) Lokacija Vasova voda nije ucrtana kao regionalna sanitarna deponija ni u Prostornom planu posebne namjene „Bjelasica i Komovi“,
- 8) Prilikom bodovanja za izbor lokacije regionalne sanitarne deponije u Beranama uočili smo više različitosti u tumačenju prioriteta odnosno eliminatornih faktora u odnosu na bodovanje za druge lokacije za regionalne sanitarne deponije u drugim opštinama a tiču se tumačenja važnosti neriješenog imovinsko pravnih odnosa, udaljenosti od auto puta, aerodroma, vjerskih objekata i dr. Drugim riječima nije postojao isti kriterijum u svim opštinama, što je svakako nešto zbog čega je potrebno izvršiti reviziju dokumenata.
- 9) Javnost nije na adekvatan način uključena u tok javnih rasprava niti u sam proces donošenja odluka, što potvrđuje čitav niz argumenata kakvi su nedobijanje traženih informacija od strane mještana Beransela, netransparentost prilikom usvajanja dokumenta, nedostupnost zainteresovanoj javnosti da se upozna sa projektom regionalne sanitarne deponije, neodgovaranje na dopise organizacija civilnog društva i dr.
- 10) Regionalna sanitarna deponija za 4 opštine nije prihvatljiva opcija za Evropsku investicionu banku, što onemogućuje i korišćenje bespovratnih sredstava iz fondova EU
- 11) Regionalna sanitarna deponija za 4 opštine ima projektovano poslovanje u kom bi se potpuno poklopili rashodi i prihodi, što svakako nije najbolje rješenje,
- 12) Vasova voda trenutno nema ni upotrebnu dozvolu i ona je divlja deponija na kojoj se odlaže opasni otpad, što predstavlja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu te može prouzrokovati značajne trajne negativne posledice i na kvalitet vode rijeke Lim i živi svijet u njoj, te poljoprivredne proizvode u ovoj oblasti.
- 13) Nadležne institucije zbog nepravilnog odlaganja opasnog otpada na lokaciji Vasove vode rizikuju tužbe zbog kršenja Zakona o upravljanju otpadom koji je na snazi od 1. januara 2010. godine

Ekološki pokret „OZON“
Environmental movement “OZON“

Karađorđeva 29 | 81 400 Nikšić | MONTENEGRO

- 14) Mještani Beransela već 6 mjeseci vode mirni građanski protest, koji nije adekvatno ispoštovan od strane nadležnih organa, što svjedoči i dalje ugrožavanje osnovnih ljudskih prava na život u zdravoj sredini, kršenje Ustava Crne Gore, Zakona o upravljanju otpadom, te neprocesuiranje prekršioca zakona
- 15) Lokalna samouprava opštine Berane nema dovoljno kapaciteta da bez pomoći državnih institucija uspostavi korektnu komunikaciju sa mještanima Beransela, što potvrđuju i sudski sporovi koji su u toku

Predlog mjera:

Kako bi se postojeća kriza prevazišla na najbolji način i uz adekvatno prelazno rješenje do izbora nove lokacije predlažemo da se pod hitno uradi revizija postojeće dokumentacije, počne sa radom na sanaciji lokacije „Vasova voda“ izgradnjom sanitarne kade dovoljne zapremine da primi već odloženu količinu otpada i komunalni otpad koji bi se deponovao u periodu do izgradnje regionalne sanitarne deponije i otvori dijalog o opciji za 7 opština.

Ta regionalna sanitarna deponija bi bila za komunalni otpad sedam opština: Berane, Rožaje, Andrijevicu, Plav, Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin. Na ovaj način bi se iskoristila bespovratna sredstva EK, dobio kredit EIB po povoljnim uslovima i ono najvažnije to bi bilo bolje rješenje i sa ekonomskog i sa ekološkog gledišta, ako se u obzir uzme broj stanovnika odnosno broj opština koje bi imale riješene problem sa nepravilnim odlaganjem otpada. Kako se otpad u savremenom društvu posmatra kao sirovina a ne kao nekoristan produkt, smatramo da bi regionalna sanitarna deponija za 7 opština imala pozitivne ekonomske parametre, te doprinijela otvaranju zelenih radnih mjesta i razvoju sjevera Crne Gore. Ovdje je važno istaći da se nakon odustajanja od regionalne sanitarne deponije „Čelinska kosa“ za opštine Bijelo polje, Mojkovac i Kolašin otvorila mogućnost dogovora sa 7 opština.

Kako bi se ubzala procedura predlažemo :

- 1) Da Vlada oformi multidisciplinarni tim koji bi uradio potrebnu dokumentaciju bez tendera ili da se prihvati ponuda koju je javno iznio g-din Božidar Vučinić, iz „Eko Montenegro“, da besplatno izradi Studiju o izboru lokacije i Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu regionalne sanitarne deponije za 7 opština.
- 2) Da resorno Ministarstvo održivog razvoja i turizma inicira sastanak sa Predsjednicima opština Berane, Rožaje, Andrijevicu, Plav, Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin na kom bi se iznio predlog izgradnje zajedničke regionalne

Ekološki pokret „OZON“
Environmental movement “OZON“

Karađorđeva 29 | 81 400 Nikšić | MONTENEGRO

sanitarne deponije i razgovaralo o eventualnim lokacijama, te iniciranju vanrednih skupstina lokalnih parlamenata na kom bi se na glasanje stavio ovaj predlog.

- 3) Da se inicira sastanak sa predstavnicima zainteresovanih organizacija civilnog društva koje imaju kapaciteta da se sa lokalnom upravom partnerski uključe u kreiranje namjenskih projekata za nabavku potrebne opreme, edukativne kampanje i dr, kako bi se iz međunarodnih fondova obezbijedila dodatna sredstva za što kvalitetnije i dugoročnije rješavanje problema komunalnog otpada u 7 opština u Crnoj Gori.

Apelujemo na Vas kao Premijera da pokažete demokratski kapacitet i u susret 20-to godišnjici obilježavanja proglašenja ekološke države omogućite građanima da budu aktivni akteri donošenja odluka vezanih za životnu sredinu.

U nadi da ćete prepoznati opravdanost našeg obraćanja Vama, spremnost na saradnju i odlučnost da istrajemo u odbrani javnog interesa,

S poštovanjem,

Za Ekološki pokret „OZON“
Aleksandar Perović, izvršni direktor

M.P.

.....

Uz saglasnost:

Za MZ Beranselo - Savjet MZ:
Svetislav Tomović,
Radoje Misković,
Jovan Lončar,
Mikosav Bubanja,
Slobodan Lončar

Za „Eko Montenegro“
Božidar Vučinić, dipl. ing. geologije